

Εἰς τὰς δύο ἐν ἐπικεφαλίδι σημειουμένας ἐργασίας του συνεχίζει μὲ τὴν κτηθεῖσαν πείρὰν του τὴν ἔρευναν. Οἱ κώδικες τῆς Μητροπόλεως Σιατιστινοῦ καὶ Σιατιστινῆς, τῆς Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης, τῆς Μονῆς Ζάμπορδας κλπ. περιέχουν πολὺτίμα στοιχεῖα δι' ὅσους ἔχουν τὴν διάθεσιν καὶ τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀποκρυπτογραφήσουν τὰς ἐκεῖ ἐμπεριεχομένας εἰδήσεις, νὰ τὰς συνδυάσουν πρὸς πληροφoρίας παμποικίλων ἄλλων δυσευρέτων ἐνίοτε παλαιῶν πηγῶν καὶ νὰ ἀναζητήσουν τὴν ἀναπαράστασιν τοῦ ἱστορικοῦ, θρησκευτικοῦ, ἐπαγγελματικοῦ καὶ γενικῶς κοινωνικοῦ βίου τῶν παρελθόντων αἰώνων τοῦ τόπου μας. Ὁ κ. Καλινδέρης ἔχει ἀναδειχθῆ ἄριστος σκαπανεὺς εἰς τὸν τομέα τῶν εὐγενῶν τούτων ἐρευνῶν.

Εἰς τὴν πρώτην ἐκ τῶν ἀνωτέρω μελετῶν του, παρέχει πληροφoρίας περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀχιριδῶν Ζωσιμᾶ ἐκ τῶν εἰδήσεων τοῦ κώδικος τῆς Μητροπόλεως Σιατιστινῆς τοῦ 1696, περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Σιατιστινοῦ ἐμπόρου καὶ λογίου τῶν προεπαναστατικῶν χρόνων Γ. Ζοβίρα, περὶ τῆς οἰκογενείας τῶν ἐκ Βλάστης Γερμάνηδων, οἵτινες μεταναστεύσαντες διεκρίθησαν εἰς τὴν νότιον Αὐστρουγγαρίαν καὶ Ρουμανίαν καὶ περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐπίσης ἐκ Βλάστης ὀρμηθέντος Γ. Ζάγλα, συντρόφου τῶν ἀγωνιστῶν Ἰω. Φαρμάκη καὶ Γεωργάκη Ὀλυμπίου. Ἐπίσης ὁ σ. ἀνιχνεύει πλῆθος ἐνδιαφερουσῶν πληροφοριῶν διὰ τὸ διοικητικὸν σύστημα τῶν Κοινοτήτων ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τῆς περιοχῆς Σιατιστινῆς—Κοζάνης πρὸς τὴν Αὐστρουγγαρίαν, διὰ τοὺς τότε διδασκάλους, διὰ τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν Συντεχνιῶν καὶ τὸν ρόλον τῆς Μητροπόλεως ὡς ὑπερτέρας σεβαστῆς ἐξουσίας, παρέχει δὲ οὕτω εἰκόνα ἀρκούντως σαφῆ διὰ τὴν κοινωνικὴν κατάστασιν τῶν κατοίκων, τὰς σχέσεις των καὶ τὰ ἦθη τῆς ἐποχῆς.

Εἰς τὴν δευτέραν μελέτην ὁ συγγραφεὺς πάλιν ἐκ τῶν κωδίκων, ἐκ προηγουμένων του ἐρευνῶν καὶ ἐκ παλαιᾶς βιβλιογραφίας (Leake, Rouqueville κλπ.) συλλέγει πληροφoρίας καὶ ἀποσαφηνίζει τὰς σχέσεις, τὸν ἰδιωτικὸν βίον τῶν ἀτόμων, τὴν θρησκευτικὴν, ἔθνικὴν καὶ κοινωνικὴν παράδοσιν τῆς περιοχῆς Σιατιστινῆς καὶ τῶν περὶ αὐτὴν χωρίων Γριάτσανη, Παλαιοχώριον, Πεκρεβένικον, Παλαιόκαστρον, Πέτροβον, Κοντσικόν, Δρυάνοβον κλπ. Καθὼς οἱ κώδικες τῶν Μητροπόλεων ἀποτελοῦν εἶδος ληξιαρχείου, κτηματολογίου, ἀρχείου ἐμποροβιοτεχνικοῦ ἐπιμελητηρίου, ἐμποροδικείου, δικαστηρίου κλπ., ἐκ τῶν εἰδήσεων τούτων καὶ ἐκ τῶν εἰδήσεων τοῦ κώδικος τῆς Μονῆς Ζάμπορδας ὁ ἠσκημένος ὀφθαλμὸς τοῦ συγγραφέως διακρίνει οὐχὶ μόνον τὰς συναλλακτικὰς σχέσεις τῶν ἐμπόρων τῶν χωρίων πρὸς τοὺς ἐμπόρους τῆς Σιατιστινῆς καὶ τὴν κοινωνικὴν συγκρότησιν τοῦ τόπου, ἀλλὰ διακρίνει καὶ τὰς μετακινήσεις τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς καὶ τὴν δικροσίαν των πρὸς τὰ διάφορα μεγαλύτερα κέντρα καὶ κυρίως πρὸς τὴν Βλάστην καὶ τὴν Σιάτισταν καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἐρήμωσιν κατὰ καιροῦς διαφόρων χωρίων.

Π. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* *

ΜΑΡΙΑΣ ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ, Τὰ ἐν Ἑλλάδι πολιτικὰ γεγονότα τοῦ 1862 καὶ τὰ ἐν τῷ «Παρνασσῷ» κατάλοιπα τοῦ Δ. Βούλγαρη, Ἀθήναι 1971, σελ. 193.

Τὸ ἔτος 1939 ὁ Κ. Δ. Λεβίδης, ἰδρυτικὸν στέλεχος τοῦ «Παρνασσοῦ», ἐδώρησεν εἰς τὸν Σύλλογον τὴν πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην του, συγκειμένην ἐξ ἐν-

τύπων και πολυτιμοτάτου χειρογράφου ύλικου. Ἡ δ. Μαντουβάλου, ἐρευνῶσα τὸ ἀρχεῖον τῆς δωρηθείσης ταύτης βιβλιοθήκης, ἀνεῦρε σημαντικὸν ἀριθμὸν ἐγγράφων και ἐπιστολῶν προερχομένων ἐκ τοῦ προσωπικοῦ ἀρχεῖου τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1862 και εἶτα προέδρου τῆς κυβερνήσεως Δημητρίου Βούλγαρη.

Εἰς τὴν ἐν ἐπικεφαλίδι διατριβὴν τῆς φέρει εἰς φῶς τὰς μνημονευθείσας ἐπιστολάς και ἐγγράφα, τὰ ὅποια πράγματι ἀποτελοῦν πολύτιμον πηγὴν διὰ τὸν ἐρευνητὴν τῶν πολυταράχων ἐκείνων χρόνων. Καὶ τὰ κείμενα ταῦτα ἑλληνικὰ ἢ ξενόγλωσσα ἐκδίδονται ὑπὸ τῆς δ. Μαντουβάλου διὰ πρώτην φορὰν τὰ περισσότερα κατὰ τρόπον λίαν μεθοδικὸν και σύστημα ἄψογον. Ταῦτα συνοδεύονται ὑπὸ κατατοπιστικῶν εἰσαγωγῶν και ἐρμηνευτικῶν σχολίων, τὰ δὲ ξενόγλωσσα ὑπὸ ἀκριβοῦς μεταφράσεως. Ἡ κατάταξις τοῦ ὅλου ὕλικου ἔχει διαιρεθῆ ὡς κατωτέρω :

Α') Τὰ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως: Ἡ δρᾶσις τῆς ἐν Γαλαζίφ Ἑλληνικῆς παροικίας.

Β') Τὰ κατὰ τὴν ἐξῶσιν : τὸ ψήφισμα τῆς ἐξώσεως τοῦ Ὁθωνος.

Γ') Ἡ ἐξῶσις τοῦ Ὁθωνος και τὸ ἰδιωτικὸν ἀρχεῖον αὐτοῦ.

Δ') Ἀπηχῆσις τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1862.

Ε') Ἐπίσημα ἐγγράφα περὶ τὴν ἐκλογὴν τῆς νέας Δυναστείας.

ΣΤ') Παράρτημα.

Περαίνοντες πρέπει νὰ τονίσωμεν ὅτι διὰ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς, τὴν ὁποίαν εἰσηγγήθησαν οἱ διαπρεπεῖς καθηγηταὶ κ.κ. I. N. Θεοδωρακόπουλος και Γ. Θ. Ζώρας, ἤλθεν εἰς φῶς πολυτιμότερον ἀρχεῖον ὕλικόν, ὅπερ ἀποτελεῖ σημαντικὴν πηγὴν διὰ τὴν ἐρευναν τῆς Νεωτέρας μας Ἱστορίας.

ΓΕΡ. ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΤΟΣ

* * *

EGIL A. WYLLER, **Der Späte Platon**, Tübinger Vorlesungen 1965, Hamburg, Ἐκδ. Οἴκ. Felix Meiner, 1970, 179 σελίδες.

Ἡ σαφὴν εἶναι ἡ μεγάλη ἀρετὴ τοῦ λόγου. Ὅταν μάλιστα ὁ λόγος αὐτός, εἶτε γραπτὸς εἶτε προφορικὸς, ἔχη ὡς σκοπὸν τὴν μετάδοσιν γνώσεων ἀφ' ἐνός, δῆλα δὴ τὴν ἀνακοίνωσιν πορισμάτων προσωπικῆς ἢ ἀλλοτρίας ἐρεύνης, και ἀφ' ἑτέρου τὸν προβληματισμόν, τουτέστι τὴν παρόρμησιν—και ἀφύπνισιν τῆς αὐτενεργείας—τῶν διδασκομένων ἢ τῶν μελετητῶν γενικώτερον, τότε ἡ καθαρότης τῆς ἐκφράσεως, συνέπεια βαθυνοίας, καθίσταται ὁ ἀνακαῖος ὅρος πάσης ἐπιστημονικῆς διδαχῆς.

Ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς αὐτῆς πρέπει νὰ θεωρηθῆ τὸ βιβλίον τοῦ σκανδιναβοῦ φιλοσόφου Egil A. Wyller. Ὁ Wyller ἀποδεχθεὶς τιμητικὴν πρόσκλησιν—πρωτοβουλία τοῦ διακεκριμένου φιλοσόφου και Καθηγητοῦ Wolfgang Schädewaldt—ἐδίδαξεν ὡς Ἐπισκέπτης—Καθηγητῆς (Gastdozent) εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Tübingen κατὰ τὸ Θερινὸν Ἐξάμηνον (Sommer—Semester) τοῦ ἔτους 1965. Θέμα τῶν παραδόσεων ἦτο ὁ Πλάτων, εἰδικώτερον : «ὁ ὕστερος Πλάτων». Αὐτάς τὰς παραδόσεις τοῦ Wyller ἐξέδωκεν ὁ παγκοσμίως γνωστὸς ἐκδοτικὸς οἶκος «Felix Meiner» ἐν Ἀμβούργῳ ὑπὸ τὸν τίτλον : «Der Späte Platon, Tübinger Vorlesungen», Hamburg 1970.

Ὁ Wyller ἀναλύει ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ τοὺς διαλόγους τῆς ὕστερας πλα-